

EUROPOS KOMISIJA

Bruselis, 2011.11.15
KOM(2011) 777 galutinis

VOL. 1/2

**KOMISIJOS KOMUNIKATAS EUROPOS PARLAMENTUI, TARYBAI, EUROPOS
EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETUI IR REGIONŲ
KOMITETUI**

2012 m. Komisijos darbo programa

Siekiant Europos atsinaujinimo

1. IŽANGA

Europos Sąjunga susidūrė su itin sunkiu mūsų laikų išbandymu. Jai reikia spręsti ne tik ekonominius uždavinius, kurie svarbūs visos Europos šeimoms, įmonėms ir bendruomenėms, tačiau ir politinius – įrodyti, kad Europos Sąjunga gali su jais susidoroti. Europos Sąjunga gali ir privalo parodyti, kaip europiečiai iš tiesų kovoja su dabartine krize.

Tokia buvo pagrindinė 2011 m. rugsėjo mėn. pasakytos kalbos apie Sąjungos padėtį¹ mintis. Kalboje ir Europos Parlamente vykusiose diskusijose prieita prie bendros nuomonės, kad svarbiausias ES prioritetas – skatinti tvarų ir darbo vietų išsaugojimu bei kūrimu pagrįstą ekonomikos atsigavimą. Tik atkurdami augimą ir pasitikėjimą galėsime plėtoti unikalų ES socialinį modelį. To siekiant reikalingas aktyvus ES institucijų bendradarbiavimas ir bendradarbiavimas nacionaliniu lygmeniu, turime veikti kaip tikra Sąjunga, o šios Sąjungos pagrindas turi būti Bendrijos sprendimų priėmimo metodas. Dabartinė krizė dar kartą parodė, kad laikydamiesi šių sąlygų galime sutelkti reikalingą pasiryžimą ir gebėjimą prisitaikyti.

Komisija įvairiais būdais reaguoja į šias neatidėliotinas problemas. Ji skiria daug išteklių ryžtingam jau priimtų sprendimų įgyvendinimui – pradedant nuo seniai jai priskirtų užduočių, kaip antai užtikrinti, kas ES teisė būtų visiškai įgyvendinama visoje ES, tiesiogiai arba pagal pasidalijamojo valdymo principą kartu su valstybėmis narėmis administruoti ES biudžetą, iki naujesnių išpareigojimų, prisiimtų Komisijai tiesiogiai reaguojant į dabartinę krizę. Dažnai ši įgyvendinimo darbotvarkė daro tiesioginį poveikį augimui – valstybėse narėse yra įgyvendinimo spragų, nes dar neįgyvendintos bendrosios rinkos veikimui svarbiausios teisėkūros iniciatyvos.

Neseniai Komisija pateikė visiškai naują darbotvarkę, į kurią įtraukta visapusiškesnė valstybių narių – ypač euro zonos valstybių – biudžeto ir ekonomikos politikos priežiūra, esminė finansinės priežiūros ir reguliavimo priemonių peržiūra ir veiksmai siekiant, kad ES struktūrinė politika kuo greičiau atneštų naudos. Neseniai priimtas ekonomikos valdymo stiprinimo dokumentų rinkinys (vadinamasis šešių dokumentų rinkinys) – nauja svarbi Komisijos užduotis.

Kad įgyvendintų visą šių naujų kryptių politiką, Komisija turės iš esmės pakeisti savo darbo metodus. Reikės perskirstyti išteklius ir dar glaudžiau bendradarbiauti su valstybėmis narėmis. Komisijos darbo grupės, kurios užduotis – padėti Graikijai įgyvendinti ES ir TVF programą ir perskirstyti bei paspartinti ES struktūrinių fondų išmokų mokėjimą, sukūrimas yra tik vienas naujo Komisijos vaidmens, kurį jai teko prisiimti dėl krizės valdymo, pavyzdžių.

Rengdama šią 2012 m. Komisijos darbo programą Komisija derino būtinybę reaguoti į skubias naujas dėl krizės kilusias problemas su nuolatiniu poreikiu spręsti struktūrinius klausimus, nes politiką formuojantys asmenys, investuotojai ir piliečiai tikisi, kad Komisija žvelgs į tolimesnę ateitį ir padės kurti klestinčią ir tvarią Europos ateitį. Daugelyje iš naujų šios darbo programos prieduose nurodytų iniciatyvų pagrindinis dėmesys skiriamas ilgalaikiai perspektyvai – jomis papildomas arba bus sukurtas teisinis pagrindas, reikalingas norint

¹ Žr. 2011 m. rugsėjo 28 d. kalbą apie Sąjungos padėtį (http://ec.europa.eu/commission_2010-2014/president/state-union-2011/index_en.htm)

visapusiškai pasinaudoti ES masto privalumais siekiant tvaraus augimo, aukšto užimtumo lygio bei teisingos visuomenės visoje ES ir dalijantis šios veiklos rezultatais. Toks yra daugelio iniciatyvų, susijusių su konkurencingumo skatinimu, pagalba mažinant socialinę krizės kainą ir ekonomikos atsigavimu siekiant tvarios ateities, tikslas. Be to, tai pagrindinis ES išlaidų politikos tikslas, kurio siekdama Komisija iki 2020 m. teiks naujos kartos programų pasiūlymus.

Komisija, Europos Parlamentas ir Taryba turės lanksčiai įgyvendinti šias iniciatyvas. Ateinančiais mėnesiais gali kilti naujų skubiai sprendinų klausimų, kurių šioje darbo programoje negalima numatyti. Visos trys institucijos turės skirti daug laiko ir dėmesio spresti daugybei naujo ES ekonomikos valdymo klausimų ir, kaip jau yra buvę, gali tekti atidėti ankstesnį tvarkaraštį ir sulėtinti derybų eigą, kad būtų galima priimti skubius sprendimus. Kai kurie iš prieduose nurodytų pasiūlymų yra itin svarbūs ir turėtų būti nagrinėjami pirmiausia, ypač pasiūlymai, kuriais galima greitai padaryti poveikį augimui ir darbo vietoms ir tikrai prisidėti prie ekonomikos atsigavimo. Šiems pasiūlymams Komisija skirs labai daug jėgų ir dėmesio, tačiau siekiant norimo poveikio kasdieniam piliečių gyvenimui, pirmenybę jiems turi skirti ir Europos Parlamentas bei Ministrų Taryba (skubos tvarka). Bendras institucijų gebėjimas parodyti, kad jos laikosi vienodos nuomonės apie tai, kokių veiksmų reikia imtis pirmiausia, bus aiškus ženklas, kad ES pasiryžusi išspręsti krizę ir atkurti augimą. Atsižvelgiant į tai, kaip greitai kinta padėtis, reikės dažnai peržiūrėti priemonių, kurias siūloma nagrinėti skubos tvarka, sąrašą. Su 2012 m. Metine augimo apžvalga Komisija pateiks pradinį pasiūlymų, kuriuos siūloma nagrinėti skubos tvarka, sąrašą.

2. KURTI STABILIAŲ IR ATSAKINGŲ EUROPA

Per keletą pastarųjų metų ES ekonominė padėtis iš esmės pasikeitė. Europos Sąjungos ekonomikos strategijoje „Europa 2020“² pripažinta, kad valstybės narės yra priklausomos vienos nuo kitų ir išdėstyta, kaip ES ir nacionalinės institucijos gali bendrai veikti, siekdamos nustatytų tikslų ir ekonomikos atgaivinimo, kad vėl būtų paskatintas augimas bei darbo vietų kūrimas, kartu dėdamos tvarios ateities pamatus. Kiekvienai valstybei narei buvo pateiktos šaliai pritaikytos rekomendacijos, kaip spresti aktualiausias problemas. Nuo antrosios metinės augimo apžvalgos priklausys 2012 m. Europos semestro programa. Visapusiška finansų sektoriaus reguliavimo ir priežiūros reforma suteikė tvirtą pagrindą ES finansų sistemai. Priėmus ekonomikos valdymo stiprinimo teisės aktus (vadinamąjį šešių dokumentų rinkinį) ES išplėtė ir sustiprino nacionalinės politikos priežiūros priemones. Keletas valstybių narių atidžiau prižiūrimos įgyvendinant ekonominio koregavimo programą. Siekiant atlaikyti precedento neturintį viešiesiems finansams daromą spaudimą parengtos naujos priemonės. Dabar ES turi veikti nedelsdama ir ryžtingai, kad kuo greičiau įgyvendintų reformą. Turime parodyti, kad visos institucijos bendradarbiauja siekdamos kuo greičiau imtis pagrindinių veiksmų.

Praėjusį mėnesį paskelbtose Stabilumo ir ekonomikos augimo gairėse³ Komisija nurodė penkias tarpusavyje susijusias priemones. Gairėse aptariamas ir skubus reagavimas į Graikijos bei bankų sektoriaus problemas siekiant atkurti pasitikėjimą euro zonoje, ir veiksmai siekiant

² COM(2010) 2020, 2010 3 3.

³ COM(2011) 669, 2011 10 12.

kuo greičiau įgyvendinti stabilumo bei augimo skatinimo politiką. Europos Vadovų Tarybos ir euro zonos aukščiausiojo lygio susitikimo išvadose atsižvelgta į šiuos pasiūlymus, kurie išliks pagrindinė Komisijos veiklos ateinančiais mėnesiais gija.

Įgyvendinant šią darbotvarkę per dvylika ateinančių mėnesių reikia veikti skubiai ir ryžtingai. Iki tol, kol Komisija paskelbs 2013 m. metinę augimo apžvalgą, Europos Sąjunga turėtų pajusti reformų, sukūrusių naują susijusių euro zonos šalių ekonomikų ir visos ES bendradarbiavimo ir priežiūros lygmenį, rezultatus. Šios reformos sukurs tinkamą pusiausvyrą tarp viešųjų finansų tvarumo atkūrimo ir didesnio augimo, tarp nacionalinių priemonių ir ES lygio veiklos įgyvendinant pagrindines strategijos „Europa 2020“ iniciatyvas siekiant kuo spartesnio ekonomikos atsigavimo.

2.1. Finansų sektoriaus reforma. Investuoti pasitikint

Skatinant augimą ir darbo vietų kūrimą labai svarbu, kad tinkamai veiktų finansų sektorius. Prasidėjus krizei Komisija ėmėsi visapusiškai peržiūrėti finansų reguliavimo ir priežiūros priemones. Jau priimta daug svarbių iniciatyvų arba pateikti jų pasiūlymai, tarp kurių – pasiūlymas dėl ne biržos išvestinių finansinių priemonių⁴, dėl kredito reitingų agentūrų⁵, kapitalo reikalavimų⁶, patikimesnių ir skaidresnių vertybinių popierių rinkų ir kovos su piktnaudžiavimu rinka⁷. Be to, bus paskelbtas bendro reformų poveikio vertinimas.

ES turi aiškiai siekti įgyvendinti reformą kitais metais. Pirmaisiais 2012 m. mėnesiais Komisija pasiūlys likusius teisės aktus, kuriuose daugiausia dėmesio bus skirta investuotojų apsaugai. Būsimos kolektyvinio investavimo sistemų (KIPVPS) taisyklių peržiūros tikslas – didinti investuotojų apsaugą ir stiprinti vidaus rinką. Be to, investuotojų apsauga ir skaidrumas yra svarbiausia iniciatyvos, susijusios su ikisutartinės informacijos apie sudėtinius investicinius produktus (MIPP) atskleidimu ir su draudimo tarpininkavimu, dalis.

2.2. Finansuoti ateitį. Užtikrinti viešųjų pajamų tvarumą

ES augimo darbotvarkė – svarbiausias įnašas, kuriuo ji gali prisidėti prie viešųjų finansų tvarumo atkūrimo. Nors apmokestinimo klausimai pirmiausia priklauso valstybių narių kompetencijai, ES veiksmai gali prisidėti prie valstybių narių pastangų siekiant užtikrinti, kad Europos socialinis modelis ateityje būtų finansuojamas. 2011 m. Komisija pateikė keletą svarbių iniciatyvų kurių tikslas – atkurti finansų sektoriaus įnašų į viešuosius finansus pusiausvyrą (finansinių sandorių mokestis)⁸, perkelti mokesčių našta į išteklių vartojimą (energijos apmokestinimas)⁹ ir pagerinti bendrosios rinkos veikimą (BKIPMB)¹⁰.

2012 m. Komisija pasiūlys papildomas viešųjų finansų tvarumo ir stabilumo užtikrinimo priemones. Komisija kurs modernią PVM sistemą, padėsiančią kovoti su sukčiavimu ir sumažinsiančią biurokratinę MVĮ bei kitų tarpvalstybiniu mastu veikiančių įmonių našta.

⁴ COM(2010) 484, 2010 9 11.

⁵ Reglamentas (ES) Nr. 513/2011, OL L 145, 2011 5 31, p. 30.

⁶ COM(2011) 452, 2011 7 20; COM(2011) 453, 2011 7 20.

⁷ COM(2011) 656, 2011 10 20; COM(2011) 652, 2011 10 20.

⁸ COM(2011) 594, 2011 9 28.

⁹ COM(2011) 168, 2011 4 13; COM(2011) 169, 2011 4 13.

¹⁰ COM(2011) 121, 2011 3 16.

Dėl mokesčių slėpimo kyla pavojus visų valstybių narių pajamoms. Mokesčių slėpimas neteisėtai iškraipo konkurencinę aplinką, todėl nukenčia dauguma taisyklių besilaikančių piliečių ir įmonių. ES, siekdama užkirsti kelią galimiems viešųjų išdų nuostoliams, valstybėms narėms pasiūlys sustiprintą kovos su mokesčių rojais strategiją.

Dabar, kai taikomos griežtos biudžeto lėšų taupymo priemonės, svarbesnė tampa mokesčių mokėtojų pinigų apsauga. Dėl sukčiavimo ir kitos neteisėtos veikos kasmet prarandam daug ES viešųjų lėšų. Komisija pateiks pasiūlymą dėl ES finansinių interesų apsaugos užtikrinimo taikant baudžiamąją teisę.

Reaguodama į problemas, su kuriomis dėl finansų krizės susiduria Europos bendrovės, šiuo metu Komisija išsamiai vertina, ar reikėtų Bankroto reglamento reformos. Remdamasi vertinimo išvadomis Komisija parengs naujus pasiūlymus, kaip tobulinti tarpvalstybinio bankroto taisykles, įskaitant ir bendrovių grupėms taikomas taisykles.

3. TVARAUS AUGIMO IR SOLIDARI ES

Siekiant atkurti tvarų augimą ir darbo vietų kūrimą reikalingi pozityvūs ES ir valstybių narių veiksmai konkurencingumo ir socialinės įtraukties srityse. Taigi reikės stipresnio impulso veikti, remiant tinkamą sistemą, kuri padėtų įmonėms kurti darbo vietas ir rasti naujų rinkų. Šis labai svarbus aspektas jau įtrauktas į jau pateiktus ES išlaidų programų pasiūlymus. Naujos kartos sanglaudos politikos¹¹ tikslas – ateities darbo vietos ir augimas. Įgyvendinant būsimą bendrąją mokslinių tyrimų ir inovacijų programą „Horizontas 2020“ ES žinių pagrindas bus panaudotas verslo augimui skatinti, o pagrindinis konkurencingumo srities veiksmų tikslas bus remti MVĮ. Nauja švietimo, mokymo ir jaunimo programa „Erasmus visiems“ prisidės prie Europos švietimo sistemų modernizavimo. Europos infrastruktūros tinklų priemonė¹² padeda sutelkti finansavimą projektams, kurie naudingiausi Europos ekonomikai, ir remia infrastruktūrą kaip augimo priemonę.

3.1. Bendroji rinka augimui skatinti

Bendroji rinka toliau lieka svarbiausia mūsų augimo skatinimo ir darbo vietų kūrimo priemonė. Kad būtų visiškai išnaudotas jos potencialas, reikia sukurti įmonėms (ypač mažoms įmonėms) ir vartotojams palankią aplinką, visiškai įgyvendinti tvarų augimą skatinančias reformas ir sukurti veiksmingą bei konkurencingą infrastruktūrą.

Todėl Komisija pradėjo plataus užmojo procesą, kad suteiktų bendrajai rinkai naują postūmį – Bendrosios rinkos aktą¹³. Tarpinstitucinės procedūros metu nedelsiant apsvarsčius pagrindinius dvylika Akto pasiūlymų, jų naudą būtų galima pajusti kuo greičiau. 2012 m. Komisija aktyviau veiks įgyvendindama bendrosios rinkos teisės aktus ir užtikrindama jų vykdymą. Komisija pateiks pasiūlymų, kaip sujungti nacionalines mokslinių tyrimų sistemas ir sukurti struktūrizuotą, mobilią ir veiksmingą Europos mokslinių tyrimų erdvę, pagrįstą didesne konkurencija ir bendradarbiavimu, skatinančiais aukštą mokslo kokybę ir pasaulyje pažangiausias inovacijas. Pirmiausia ji sieks, kad įdarbinant į pagrindines darbo vietas

¹¹ COM(2011) 607–612, 614–615, 2011 10 6.

¹² COM(2011) 657, 665, 676, 2011 10 19.

¹³ COM(2011) 206, 2011 4 13.

universitetuose būtų rengiami konkursai visos Europos lygmeniu. Visiškai įgyvendinus bendro Europos dangaus projektą, bus ne tik išvengta maždaug 3,8 mlrd. EUR per metus kainuojančio išteklių švaistymo, bet ir sumažės CO₂ emisijos, padidės saugumas, keleiviai mažiau vėluos. Devynios iš dešimties naujų darbo vietų sukuriamos paslaugų sektoriuje, tačiau nežiūrint daugybės šio sektoriaus siūlomų verslo galimybių, paslaugų direktyva¹⁴ įgyvendinama dar nevysiškai ir netinkamai. Komisija taip pat išnagrinės, kaip įgyvendinama rekomendacija dėl naudojimosi pagrindinėmis mokėjimo paslaugomis ir įvertins, ar reikia imtis tolesnių veiksmų.

Iki 2014 m. užbaigus kurti energetikos vidaus rinką pradės veikti kitas svarbus ekonomikos augimo svertas. Naujais geležinkelio liberalizavimo pasiūlymais taip pat bus prisidėta prie Europos transporto sektoriaus modernizavimo ir dekarbonizavimo didinant konkurenciją, o keleiviams bus pasiūlytos naujos paslaugos, pagrįstos inovacijomis ir orientuotos į vartotojus. Atsižvelgiant į didžiules investicijas, skirtas mūsų energetikos sistemoms atnaujinti (1 trilijonas EUR 2011–2020 m.¹⁵), energetikos sektorius yra kitas svarbus ekonomikos augimo svertas. Komisija šioje srityje imsis keleto iniciatyvų, kuriomis pirmiausia bus siekiama iki 2014 m. sukurti vidaus rinką, kaip prašė Europos Vadovų Taryba.

Skaitmeninė darbotvarkė¹⁶ nepaprastai svarbi, kad skatindama augimą Europos ekonomika galėtų naudotis šiuolaikinių technologijų ir interneto galimybėmis. Reikia kuo plačiau naudotis elektroninėmis paslaugomis, todėl bus aktyviai skatinama elektroninė prekyba. 2012 m. Komisija pateiks iniciatyvą dėl kolektyvinio intelektinės nuosavybės teisių valdymo. Joje bus nustatytos tarpvalstybinio internetu teikiamų muzikos paslaugų licencijavimo taisyklės siekiant supaprastinti daugelyje teritorijų išduodamas licencijas. Kartu bus pateikta iniciatyva dėl elektroninio tapatumo nustatymo, elektroninės atpažinties ir elektroninių parašų tarpusavio pripažinimo, kurios tikslas – kurti vartotojų pasitikėjimą ir palengvinti mokėjimus internetu bei elektroninius sandorius.

Vartotojų pasitikėjimas labai svarbus didinant paklausą ir atkuriant augimą. Išsamioje Europos vartotojų darbotvarkėje bus išdėstyta, kaip vartotojų teisės ir vartotojų sauga gali tapti tvirtu vartotojų pagrindu bendrojoje rinkoje. Bendros gaminių saugos taisyklių peržiūros pasiūlymuose bus išdėstyta ir vartotojams, ir gamintojams aiški ir nuosekli sistema, be to, įvairūs priežiūros režimai bus sujungti į vieną bendrojoje rinkoje taikomą sistemą. Kalbant apie žalos atlyginimą vartotojams, kolektyvinio žalos atlyginimo taisyklėse bus išdėstyta, kaip vartotojai ir įmonės gali veiksmingai išspręsti didelio masto problemas.

3.2. Suteikti daugiau galimybių žmonėms įtraukiose visuomenėse

Darbo vietų kūrimas šiandien yra viena iš didžiausių Europos problemų, kurią sprendžiant ES gali labai prisidėti. Strategijos „Europa 2020“ iniciatyvose „Judus jaunimas“¹⁷, „Naujų įgūdžių ir darbo vietų darbotvarkė“¹⁸ ir „Kovos su skurdu planas“¹⁹ pabrėžiama būtinybė siekiant Europos atsinaujinimo daugiausia dėmesio skirti sunkiausioje padėtyje atsідūrusiems

¹⁴ 2006/123/EB, 2006 12 12, OL L 376, 2006 12 27, p. 36.

¹⁵ COM(2010) 677, 2010 11 17.

¹⁶ COM(2010) 245, 2010 5 19.

¹⁷ COM(2010) 477, 2010 9 15.

¹⁸ COM(2010) 682, 2010 11 23.

¹⁹ COM(2010) 758, 2010 12 16.

gyventojams. Iš naujojo Europos socialinio fondo²⁰ ir Prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondo²¹ bus remiamos valstybių narių pastangos kovoti su užimtumo krize kuriant darbo vietas ir gerinti pagrindinius darbuotojų įgūdžius. Programos „Erasmus visiems“ lėšomis bus remiama strateginė aukštųjų mokyklų ir įmonių partnerystė, kad studentai galėtų įgyti visapusiškų darbo rinkai reikalingų įgūdžių. Įgyvendinant šias iniciatyvas bus labai prisidėta prie ES veiksmų kovojant su nedarbu, socialine atskirtimi ir skurdū.

Greitai Komisija išdėstys, kaip ES gali prisidėti sprendžiant labai opią jaunimo nedarbo problemą, įskaitant veiksmus skatinant darbo ieškančio jaunimo mobilumą ir padedant jiems rasti darbą kitose valstybėse. Gamybinė praktika taip pat gali suteikti galimybę patekti į darbo rinką. Ji gali būti labai naudinga siekiant geriau išnaudoti sektorius, kuriuose ateityje galėtų būti kuriamos darbo vietos.

Glaudžiai bendradarbiaudama su socialiniais partneriais Komisija taip pat peržiūrės darbo rinkos lankstumo ir užimtumo garantijų pusiausvyros principus ir pradės naują jų taikymo etapą, kurio tikslas – skatinti darbo vietų kūrimą ir mobilumą siekiant sušvelninti ekonomikos nuosmukio pasekmes ir pasirengti išnaudoti atsigavusios ekonomikos potencialą. Tai susiję su būtinybe geriau numatyti ir valdyti įmonių restruktūrizavimą. Galiausiai Komisija taip pat pasiūlys, kaip sustiprinti viešąsias įdarbinimo tarnybas, įskaitant Europos užimtumo tarnybos (EURES) reformą, siekiant pagerinti įsidarbinimo galimybes kitose valstybėse.

Kalbant apie tolimesnę perspektyvą, išsaugoti mūsų socialinį modelį taip pat reiškia užtikrinti socialinės apsaugos finansavimą; šioje srityje senėjančios visuomenės kelia didelę užduotį viešajai politikai, o modernus ir naujoviškas sveikatos priežiūros sektorius skatina ekonomikos augimą. Komisija prižiūrės, kaip įgyvendinamos kiekvienai šaliai skirtos rekomendacijos pensijų srityje ir imsis iniciatyvų tarpvalstybinės svarbos klausimais. Tarp 2012 m. iniciatyvų – vidaus rinkos stiprinimas kuriant veiksmingus ir saugius pensijų produktus. Be to, Komisija pateiks pasiūlymų dėl papildomų pensijų teisių asmenims, kurie keičia darbą, nes skatinant užimtumą ir darbo vietų kūrimą būtina supaprastinti darbuotojų mobilumą.

3.3. Tiesti kelią tvariai ateičiai

Kad ekonomikos atsigavimas būtų tvarus, augimą ir investavimą reikia nukreipti į perspektyviausius ateities sektorius. Komisijos požiūris į efektyviai išteklius naudojančią²² ir mažo anglies dioksido kiekio technologijų²³ ekonomiką, kuri bus įtraukta į ekonomikos politiką ir metinę augimo apžvalgą, parodė, kaip tinkamai valdyti pažangų augimą, kad tvarios Europos kūrimo uždavinys taptų mūsų konkurenciniu pranašumu. Šis požiūris įtvirtintas strategijoje „Europa 2020“ ir padarė didžiausią įtaką naujos kartos pasiūlymams žemės ūkio²⁴, kaimo plėtros²⁵ ir žuvininkystės srityse, kad suteiktų tvarų pagrindą mūsų aplinkai ir ekonomikai labai svarbiems sektoriams. Svarbus išteklių efektyvumo siekio sektorių politikos srityse pavyzdys bus 2012 m. pasiūlymai, susiję su pakankamu aprūpinimu

²⁰ COM(2011) 607, 2011 10 6.

²¹ COM(2011) 608, 2011 10 6.

²² COM(2011) 571, 2011 9 20.

²³ COM(2011) 112, 2011 3 8.

²⁴ COM(2011) 628, 2011 10 12.

²⁵ COM(2011) 627, 2011 10 12.

geriamu vandeniu; Komisija patvirtins vandens išteklių apsaugojimo planą, kad viešoji politika daugiausia dėmesio skirtų kovai su šiandien kylančia grėsme vandeniui.

Vykdydama energetikos politiką Komisija daug dėmesio skiria tvarumui. Pavyzdžiui, nedelsiant priėmus ir įgyvendinus energijos vartojimo efektyvumo direktyvos pasiūlymą²⁶ nauda kiekvienam ES namų ūkiui būtų vidutiniškai 1 000 EUR per metus, būtų galima sukurti 2 mln. darbo vietų ir kovoti su klimato kaita. Pasiūlyme sustiprinti branduolinės saugos sistemą bus atsižvelgta į ES branduolinių elektrinių testavimo nepalankiausiomis sąlygomis rezultatus, techninę pažangą ir tarptautinius reguliavimo pokyčius. Be to, Komisija parengs strategiją, kaip greičiau plėtoti atsinaujinančius energijos šaltinius ES vidaus rinkoje ir pietinėse Viduržemio jūros regiono kaimynėse. Reikšmingas ženklas būtų pažengti pirmyn siekiant priimti reglamento, kuriuo sudaromos palankesnės sąlygos investicijoms į reikalingą energetikos infrastruktūrą, kad būtų galima paspartinti atsinaujinančių energijos šaltinių integravimą, pasiūlymą.

2012 m. Komisija toliau prisidės prie svarbių ir visapusiškų pastangų mažinant išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį pasaulyje. Komisija toliau valdys perėjimą prie patikslintos prekybos apyvartiniais taršos leidimais sistemos, parengs naujas ir įgyvendins esamas priemones, kad pasiektų klimato ir energetikos tikslus. Keleivinius ir krovinius automobilius reglamentuojančių teisės aktų peržiūra paskatins inovacijas ir suteiks gamintojams reguliavimo tikrumo. Be to, daug dėmesio bus skirta transporto priklausomybės nuo naftos panaikinimui skatinant plėtoti ES alternatyvių kuro rūšių infrastruktūrą.

Birželyje vyksiančiame Rio+20 aukščiausiojo lygio susitikime dėmesys bus atkreiptas į pasaulines pastangas siekiant tvarumo ir skatinant ekologišką augimą. ES politika bus pažangiausia siekiant šių tikslų.

3.4. Piliėiams atvira Europa

Vienas iš svarbiausių šiandieninių ES prioritetų – užtikrinti saugumą ir teisingumą Europoje be vidaus sienų. Suteikta laisvė ieškoti galimybių užsienio šalyse yra ES pagrindas. Tačiau, kad ši sistema veiktų, ES turi stiprinti šiam veikimui būtiną abipusį pasitikėjimą ir tvirtai bei teisingai kovoti su didžiausiomis problemomis, pavyzdžiui, tokiomis, kokios šįmet iškilo Viduržemio jūros regiono šalyse. ES turi toliau aktyviai įgyvendinti Stokholmo programą²⁷, pirmiausia apsvaistydama, kaip išspręsti pagrindines problemas, kaip antai prieglobsčio problema, ir susidoroti su naujais išbandymais, tokiais kaip kibernetinis saugumas.

Bendrojoje rinkoje piliėiams turi būti panaikintos biurokratinės kliūtys, trukdančios laisvam judėjimui. Dviem teisės aktų pasiūlymais bus palengvintas tarpvalstybinis civilinės būklės aktų pripažinimas ir supaprastinti legalizavimo reikalavimai.

ES sienų režimas yra labai svarbi programos dalis. Modernizavus sistemą ir naudojant naujas technologijas bus galima skatinti tarpvalstybinę veiklą ir taikyti tinkamas apsaugos priemones. Naujos kartos pasienio kontrolė bus lankstesnė, dažnai keliaujantys asmenys į ES galės patekti paprasčiau. Bus pasiūlyta speciali strategija, kaip kovoti su prekyba žmonėmis ir užkirsti jai kelią.

²⁶ COM(2011) 370, 2011 6 22.

²⁷ OL C 115, 2010 5 4, p. 1.

4. ES ĮTAKOS DIDINIMAS VISAME PASAULYJE

ES vienybė – geriausias būdas užtikrinti, kad jos vaidmuo pasaulinio arenoje būtų veiksmingas. ES yra didžiausia pasaulio ekonomika. ES ir jos valstybės narės skiria beveik pusę visos vystymosi pagalbos ir humanitarinės pagalbos. ES puoselėja ir toliau tvirtai remia visuotines žmogaus teisių ir demokratijos vertybes, tarptautinės teisės principų laikymąsi ir veiksmingą daugiašališkumą. Kai ES veikia vieningai, jos įtaka didžiulė. Kad galėtų įveikti dėl globalizacijos kylančius sunkumus ir pasinaudoti jos teikiamomis galimybėmis, ES turi toliau ryžtingai veikti saugodama ir propaguodama mūsų interesus bei vertybes, kartu siekdama prisidėti prie gerovės ir saugumo visame pasaulyje.

ES išorės veiksmai įgyvendinami remiantis daugiašaliais, regioniniais ir dvišaliais santykiais, dabartinėmis politikos priemonėmis, pavyzdžiui, prekybos ir vystymosi politikomis, ir daugelio ES vidaus politikos sričių išorės aspektais. Sąjunga toliau įgyvendins šią politiką, kartu reaguodama į greitai kintančių pasaulinių įvykių keliamus sunkumus.

ES turi būti pasirengusi reaguoti į kintančią padėtį pasaulyje. ES greitai ir ryžtingai sureagavo į radikalius pokyčius pietinėse Viduržemio jūros regiono kaimynėse²⁸. Remdamasi savo gero valdymo, atvirumo ir solidarumo tradicijomis ES perdavė aiškų politinį pranešimą ir nedelsdama suteikė praktinę paramą (vadovaujantis paramos pagal pažangą principu). Pagalba buvo nedelsiant įvertinta ir paskirta atsižvelgiant į dabartinius poreikius ir prioritetus. Šiomis aplinkybėmis patvirtinta Paramos partnerystei, reformoms ir integraciniam augimui programa (SPRING programa) ir Pilietinės visuomenės priemonė. ES ir toliau skirs daug dėmesio savo kaimynystei, siūlydama abiem pusėms naudingo bendradarbiavimo galimybes skatinant stabilumą ir augimą. Komisija daug dėmesio skirs išipareigojimų, priimtų kartu su Vyriausiąja įgaliotine komunikate dėl naujo požiūrio į kintančią kaimynystę²⁹; šis komunikatas atliks svarbų vaidmenį remiant taikų ir sėkmingą pietinių Viduržemio jūros regiono valstybių ir jų rytų kaimynių vystymąsi – bus įgyvendinta daug ES strategijų ir programų, skirtų ekonomikos augimui ir socialiniam bei politiniam stabilumui paremti. 2012 m. bus remiamos ne tik šios demokratijos siekiančios pietinės Viduržemio jūros regiono šalys, daug dėmesio bus skirta Varšuvos aukščiausiojo lygio susitikime priimtoms Rytų partnerystės gairėms, stabilumui Artimuosiuose Rytuose ir Kaukaze.

Be to, ES prisideda prie saugumo Afrikoje skatinimo. ES reagavo į neseniai Turkijoje, Pakistane ir Japonijoje įvykusias stichines nelaimes, ir ateityje taip pat bus pasirengusi tai daryti.

Taikantis prie kintančios padėties pasaulyje ir formuojant pasaulinę tvarką būtina, kad ES susietų mūsų politikos išorės ir vidaus elementus. Prekyba, vystymasis, diplomatija, plėtra, kaimynystės politika ir reagavimas į krizę yra pagrindinės ES išorės veiksmų įgyvendinimo politikos sritys ir priemonės. Visas jų potencialas atsiskleidžia tik tuomet, kai jos įgyvendinamos kartu su mūsų vidaus politika, kaip antai bendrosios rinkos, klimato, energetikos ir pinigų politika – kiekviena iš šių sričių turi didelį poveikį kitoms pasaulio šalims.

²⁸ COM(2011) 200, 2011 3 8.

²⁹ COM(2011) 303, 2011 5 25.

Europos gerovė priklauso nuo pasaulinio konkurencingumo. Siekdami atkurti augimą ir kurti darbo vietas, dedame pastangas pasaulyje, kur tarpusavio priklausomybė tampa vis didesnė ir vyrauja negailestinga konkurencija. Didysis dvidešimtukas parodė, kad gali atlikti vienijančią vaidmenį ieškant pasaulinio masto išeišties iš krizės. Paskutiniame Didžiojo dvidešimtuko susitikime Kanuose prieita prie išvados, kad siekiant užtikrinti aprūpinimą maistu ir skatinti tvarų ekonomikos augimą būtina didinti žemės ūkio gamybą ir produktyvumą. Nors bendras ES prekybos politikos tikslas yra sėkmingai užbaigti šiuo metu vykstančias daugiašales derybas, atsižvelgiant į Europos įmonių ir vartotojų interesus reikia sudaryti dvišalius susitarimus su trečiosiomis šalimis partnerėmis. Todėl nagrinėjamos galimo laisvosios prekybos susitarimo su Japonija ir investicijų susitarimo su Kinija galimybės.

Solidarumas yra pagrindinė Europos vertybė, kuria remiamės ir už ES ribų. Būdamas dosniausia tarptautinės vystymosi paramos teikėja pasaulyje, ES imsis vadovaujamojo vaidmens teikiant pagalbą skurdžiausioms pasaulio visuomenėms, daugiausia dėmesio skirdama skubiam ir veiksmingam peržiūrėtos ES plėtros politikos įgyvendinimui³⁰ ir ypač atsižvelgdama į Tūkstantmečio vystymosi tikslų įgyvendinimą. Naujas ir akivaizdus ES solidarumo su kitomis pasaulio šalimis įrodymas – sukurtas Europos savanoriškos humanitarinės pagalbos korpusas.

2012 m. taip pat bus toliau įgyvendinamas atnaujintas konsensusas dėl plėtros ir rengiamasi sutikti 28-ąją ES valstybę narę – Kroatiją. 2012 m. bus toliau dedamos pastangos, kad Kroatija galėtų visapusiškai pasinaudoti savo narystės teikiamais privalumais ir vykdytų dėl narystės jai tenkančius įsipareigojimus.

5. PAŽANGUS REGLAMENTAVIMAS IR VEIKSMINGAS ĮGYVENDINIMAS

Kad būtų įgyvendintos šioje programoje numatytos reformos, reikia, kad ES teisės aktai būtų tinkamai taikomi visais etapais. ES veiksmai turi būti tikrinami viso ciklo metu – nuo parengimo, įgyvendinimo, vertinimo iki atnaujinimo, siekiant įsitikinti, ar laikomasi aukščiausios kokybės veiksmingumo bei efektyvumo standartų. Reikia užtikrinti, kad reguliavimo našta būtų kuo mažesnė.

Komisijos iniciatyvos teisė ir jos, kaip sutarčių sergėtojos, vaidmuo suteikia jai ypatingą užduotį – dėti pastangas išlaikant šiuos aukšto lygio standartus. Ir savo veikloje, ir prižiūradama bei užtikrindama priimtų teisės aktų vykdymą Komisija pasiryžusi siekti, kad reforma būtų naudinga ES piliečiams, bendrovėms ir valdžios institucijoms.

5.1. Apgalvotos visų išlaidos

Šiais biudžeto lėšų taupymo laikais turime užtikrinti, kad mūsų riboti ištekliai būtų kuo geriau panaudojami kuriant darbo vietas ir skatinant augimą. Komisija pasiūlė modernų biudžetą, kuriuo bus papildomos nacionalinės išlaidos tose srityse, kur veiklos Europos lygmeniu papildoma nauda yra akivaizdi. Dalyvaudama derybų procese ji ir toliau sieks užtikrinti, kad galutiniame dokumentų rinkinyje atsispindėtų supaprastinimo, racionalizavimo ir papildomos naudos principai.

³⁰ COM(2011) 637, 2011 10 13 ir COM(2011) 638/2, 2011 10 13.

5.2. Pažangus reglamentavimas

Komisijos vaidmuo siūlant reguliavimo iniciatyvas per pastaruosius metus labai padidėjo, poveikio vertinimui tapus įprastine Komisijos darbo dalimi. 2012 m. bus žengtas dar vienas svarbus žingsnis: minimalus viešųjų konsultacijų laikas nuo 8 savaitių pailgės iki 12-os. Taip bus užtikrinta, kad Komisijos pasiūlymai būtų tinkamai pagrįsti suinteresuotųjų šalių nuomone ir kad visi turėtų galimybę išreikšti savo nuomonę svarbiausiais viešosios tvarkos klausimais. Ekonominiu sunkmečiu labai svarbu mažinti administracinę naštą. 2012 m. pabaigusi įgyvendinti administracinės naštos sumažinimo programą Komisija bus sėkmingai viršijusi 25 % sumažinimo tikslą, nes bus pateikusi pasiūlymų, kuriuos įgyvendinus administracinė našta sumažės 31 % ir bus sutaupyta 39 mlrd. EUR. Paskatinta šios patirties Komisija toliau dės pastangas kuo labiau apribodama reguliavimo naštą. Ji ypač stengsis išnagrinėti ES reguliavimo poveikį mažosioms įmonėms ir, jei reikės, pasiūlys išimtis arba mikroįmonėms pritaikytus sprendimus. Be to, ji pristatys pirmuosius savo atliktų reguliavimo kokybės patikrų rezultatus.

6. IŠVADA

Europos Komisija pasiryžusi kitais metais daryti viską, kas įmanoma, kad būtų išbrista iš šiandien europiečius prislėgusios ekonominės krizės. Veiksmai, kurių imtasi šį rudenį, parodo, kad pirmenybę Komisija teikia augimo ir darbo vietų kūrimo skatinimui. Šis svarbiausias prioritetas atsispindi ir jos 2012 m. darbo programoje, kurioje taip pat daug dėmesio skiriama ilgalaikiams ES tikslams. Kuriant ilgalaikio tvaraus augimo ir darbo vietų kūrimo pagrindą būtina veikti nedelsiant. Kartu atsižvelgdama į abi perspektyvas (trumpalaikę ir ilgalaikę) ES galės išspręsti krizę, po kurios ji taps stipresnė, pajėgesnė patenkinti pasaulinės konkurencijos reikalavimus, ieškoti naujų augimo galimybių ir sukurti tinkamai veikiančią socialinę rinkos ekonomiką.

ES pamatai tvirti. Ji yra didžiausia pasaulyje prekybos erdvė, joje pagaminama trečdalis visos pasaulinės produkcijos, ES gali didžiuotis socialinių ir technologinių naujovių tradicijomis. Jos bendros vertybės ir istorija mus skatina bendradarbiauti. ES institucijos turi bendrą aišką viziją, kaip kurti klestinčią ir tvarią Europą, naudojamas išbandytas ir laiko patikrintas Bendrijos metodas, ES pakankamai lanksti ir gali reaguoti į kintančias aplinkybes. Dėl savo politinio priryžimo ketinimus paversti veiksmais ir ryžtingo siekio įgyvendinti neseniai priimtus sprendimus ES gali tapti pagrindine jėga, padėsiančia išbristi iš ekonominio nuosmukio ir pasiekti Europos atsinaujinimo.